

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาความสำคัญและปัญหา

โลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ประเทศไทยต้องแข่งขัน กับประเทศต่างๆ ในทุกๆด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ต้องเผชิญปัญหามากมาย อาทิเช่น ปัญหาหนี้สิน ยาเสพติด อาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนนำไปสู่การทำลายคุณภาพชีวิตของประชากรโดยรวมของประเทศ ดังนั้นเพื่อให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก ยืนหยัดอยู่ได้ อย่างมั่นคง และมีศักยภาพในสังคมโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย เพื่อขจัดปัญหาทั้งหลาย ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพให้รู้พอ รู้ทัน รู้เผชิญจัดระบบชีวิตให้อยู่ในคุณภาพในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้จะเห็นว่าคนเป็นเหตุปัจจัยและเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาคนให้มีคุณภาพรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม โลกที่มุ่งพัฒนาสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพได้กำหนดไว้ว่าเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดขั้นสูง และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ได้นั้นจะต้องให้การศึกษาเพราะการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นเครื่องมือนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 บัญญัติเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษาและบทบาทของรัฐที่พึงต่อการศึกษาไว้ว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ” (1) ซึ่งส่งผลให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีหลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ที่หลากหลายเหมาะสมกับแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล สาระของหลักสูตรทั้งที่วิชาการ วิชาชีพ ต้องมุ่งเน้นให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพพัฒนาคนให้มีฝีมือ มีความชำนาญเฉพาะด้านมีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม และตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่กำลังขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมและ

จำเป็นต้องใช้แรงงานเพิ่มขึ้น สามารถเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง รู้จักเลือกประกอบอาชีพสุจริตเหมาะสมเลี้ยงดูเอง ได้ตามอัธยาศัย (2) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ทางด้านอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การเรียนการสอนด้านวิชาชีพ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้านพร้อมที่จะไปสู่อุตสาหกรรม มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องถ่ายทอดความชำนาญ ทักษะกระบวนการและส่งเสริมการคิดในการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้มีบทบาทมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษา วิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการด้านเศรษฐกิจสังคมประเทศชาติตามนโยบายของรัฐด้วย ซึ่งปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีบทบาทในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก (3) สถานศึกษาของอาชีวศึกษาได้ฝึกฝนให้นักศึกษามีพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาค้นคว้าความรู้เทคโนโลยีใหม่เพิ่มเติมได้ เพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ความชำนาญความสามารถที่จะไปปฏิบัติงานและประกอบอาชีพได้ อย่างแท้จริง เน้นหนักให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง ได้เรียนจากของจริง ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองส่งผลให้รู้จักคิด รู้จักทำ และรู้จักแก้ปัญหา สามารถพัฒนาด้านทักษะให้เกิดความชำนาญ รู้วิธีการเรียนรู้ ฝึกการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีเหตุผล คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถ ตัดสินใจด้วยตนเองได้ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นกระบวนการทางสมองขั้นสูงและมีความสำคัญในการจัดการศึกษาที่จะส่งเสริมพลเมืองที่ดีของชาติต่อไป หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีการกำหนดเวลา ระเบียบแผนกเกณฑ์ที่แน่นอน มีการกำหนดหลักสูตรแต่ละระดับชั้น วิชาเรียนมีการประเมินและกำหนดพื้นฐานทางการศึกษาของผู้เรียนไว้ชัดเจน ซึ่งนักศึกษาที่จบออกไปสามารถออกไปประกอบอาชีพ โดยเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน อนึ่งโรงงานอุตสาหกรรมภายในประเทศมีจำนวนมากที่ต้องการช่างฝีมือ ช่างซ่อมบำรุง ทำให้สถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษาที่มีทั้งภาครัฐและเอกชนต้องผลิตนักศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดในช่วงแรกนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาช่างกล โรงงานและเทคนิคการผลิตเป็นจำนวนมาก แต่ระยะหลังนักเรียน นักศึกษาไปเลือกเรียนสาขาวิชาอื่นและบางส่วนไปเรียนต่อ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อย่างไรก็ตามจากรายงานการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อสาขาเทคนิคการผลิต ในวิทยาลัยเทคนิค โดยเฉพาะในภาคกลางลดลงค่อนข้างสูงในขณะที่ศักยภาพด้านบุคลากร ห้องปฏิบัติการ และวัสดุอุปกรณ์เครื่องจักร มีเพียงพอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเขตภาคกลางเพื่อนำปัจจัยที่ได้มานำเสนอเป็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยเทคนิคเขตภาคกลาง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการแนะแนวการศึกษาต่อ และวางแผนรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อได้

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษาสาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษาสาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

ปัจจัยที่ศึกษาส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2 แตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ของนักศึกษาสาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำเสนอต่อสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการวางแผนรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อ
3. ใช้เป็นแนวทางในการทำงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.5 ขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 แห่ง จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 307 คน และนักศึกษาที่กำลังอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 แห่ง จำนวน 299 คน รวมประชากร จำนวน 606 คน

1.5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 แห่ง และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 แห่ง

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษาสาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และนักศึกษาสาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ได้กำหนดตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

1.5.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

สภาพทั่วไปของนักศึกษา ประกอบด้วย

- เพศ
- อายุ
- สถานศึกษา
- จำนวนพี่น้องในครอบครัว
- นักศึกษาเป็นบุตรคนที่เท่าไรของครอบครัว
- อาชีพของบิดาของนักศึกษา
- อาชีพของมารดานักศึกษา
- ผู้ปกครองของนักศึกษา
- ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม
- ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักศึกษา
- รายได้ของผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักศึกษา
- นักศึกษาจบการศึกษาระดับก่อนเข้าเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตร

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านพฤติกรรมการเรียน
- ด้านครอบครัว
- ด้านสถานศึกษาและสภาพแวดล้อม
- ด้านหลักสูตรและการสอน

1.5.3.2 ตัวแปรตาม

ได้แก่ การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาต่อ หมายถึง การเลือกเข้าเรียนต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2

หลักสูตร หมายถึง รายวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษาสาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2

ปัจจัยภายใน หมายถึง ค่านิยม ความคิด ความพร้อม ของนักศึกษาที่ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษาสาขาเทคนิคการผลิต สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2

ปัจจัยภายนอก หมายถึง บุคคลอื่น สื่อ สถานศึกษาและสภาพแวดล้อม หลักสูตรและการสอน ที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาเทคนิค สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 และภาคเหนือ 2

วิทยาลัยเทคนิคเขตภาคกลาง 2 หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่อยู่ภาคกลาง 4 จังหวัด ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี และวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท

วิทยาลัยเทคนิคเขตภาคเหนือ 2 หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่อยู่ทางภาคเหนือ 4 จังหวัด ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิค น่าน วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยเทคนิคพะเยา และวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย